

VOK NEUTRAL

Diurnal modern in Idiom Neutral

Numr 4, yuli-august 2010, redakted in Tokyo

eksemplar gratis pro desharjasion libr



Amiki de Idiom Neutral,

Eske voi rekonos, kel urb es visabl su fotografad superior? It present urb Helsinki in anu 1820. Mi am skribar di urbi e loki varios omniloke in mund, tekause mi volu skribar nemulte di ist urb prinsipal de Finlandia. Ekstr it, in numr kuart de Vok Neutral mi kontinuero presentasion de lingui Volapükatr, ergo on potesero lektar istfoa di Spokil e sie pagin nov in interret. Mi skrib et di sinior Charles Ezra Sprague – un eks Volapükisti leplu

famos. Finie, kelk proverbi in Idiom Neutral. E ankor mi volu adyunktar – kuale mi suposav, stand de Idiom Neutral modern es sufise stabil, ma no “fenomenik”. In komens reaparasion aktiv de Idiom Neutral in interlinguistik sitempik nature vigilifikav interes e personi varios ipse skribav teksti in ist lingu bel, ma fakte posteriore (afer posible naturik e previsabl) sie popularitet semblav minueskar. Es sitempe kelk personi ko interes regular in Idiom Neutral, ma on no potesero ekspektar kelkun revolucion interlinguistikal sikampe. Ye it es agreabl skribar in Idiom Neutral e avar a minu un tal diurnalet, ergo mi invit omni a lektasion de ist numr. Saluti da Washirei!

<http://vokneutral.wordpress.com/>

*Avate temp agreabl ko lektasion de ist numr!
Propagasion Modern de Idiom Neutral*



Helsinki – urb nordik

Helsinki - urb prinsipal de Finlandia, land skandinavian, es urb multe bel e minion. It yasi ad marbord sudik de Finlandia, ad tale nomed Golf de Finlandia. In Helsinki es 584 mil habitanti, it av relasioni proksim ko Stokholm, Sankt Peterburg e Tallinn. Negligante ke minu ka 600 mil homi viv in urb aut, on deb et mensionar tale nomed Region Metropolik de Helsinki, sirka urb. In ist region viv sirka milion homi, kekos es afer sufise impresionant, kause in Finlandia viv nemulte plu ka 5 milioni homi. Istkos signifk, ke otr urbi finlandian es relative minim in komparasion ko Helsinki e sie region visin (ye urb Tampere ko sirka 300 mil homi es otr sentr grand). Helsinki es sentr prinsipal de kultur, politik e ekonomi de Finlandia. Sirka 70 prosent eks negosii foren, keli es in Finlandia, oper in Helsinki. Ist urb bel esav funded in anu 1550 per reg Gustav Prim de Suedia. In

komens Helsinki resivav nom suedik Helsingfors. Intension komensik esav fortifikar urb kuale rival prinsipal kontr urb fort Reval (sidiurne Tallinn in Estonia), ma fakte Helsinki avav tetempe problem ko maladiteti, pesti e miser. In anu 1748 on komensav konstruar fort marik Viapori (Suomenlinna, e in lingu suedik Sveaborg), kel sukursav fortifikar urb. Posteriore in anu 1809, kuande Rusia ganiav kontr Suedia in Guer Finlandian e kreav Dukia Grand de Finlandia, ist urb komensav progres rapid a deveniar sentr important e suksesos. Urb esav rekonstrued in stil neoklasik simil a tel in Sankt Peterburg. Urbifikasion multe rapid avav lok sirka anu 1970 in sekl dudesim. In el temp habitantel tripleskav e on komensav konstruar metro helsinkiik.



Po anu 1990 Helsinki esav un eks urbi leplu rapide kreskant in Union Europan. Klimat in Helsinki es kontinentik e humid, ko termotemp kalid. Kausu influens de vent golfik, frigotemp no es tale frigid, kuale on poteserio suposar. Urb aut es multe sharmos, ko arkitektur in stil neoklasik e tel de Art Nouveau. It av sue Plas Senatik e Palast Guvernatorik, Katedral multe grand e impresionant, Universitet de Helsinki, Musé Nasional de Finlandia e otr edifisii numros in stil arkitekturik multe bel. Su

fotografad on potes visar Teatr Nasional De Finlandia. Idiomneutralisti potes interogar, eske esav movasion de Idiom Neutral in Helsinki. Mi no konos bene, ma on potes suposar, ke kausu proksimitet de Sankt Peterburg (urb de Waldemar Rosenberger) a Helsinki, probable potesav esar kelkun aktivitet et in Helsinki, ye istkos no es afer sert.



Volapükist famos – sinior Charles Ezra Sprague

Charles Ezra Sprague naskav in anu 1842 in Nassau, proksimu Nov York. On nomav il hero de Guer Sivil e su fotografad inferior es sie portret in kualitet de soldat. Charles Sprague servav in infanteri 44-im de Nov York e partisipav in Batali de Gettysburg. Il deveniav kolonel. Negligante ke il kombatav esante soldat, fakte sie profesion prinsipal esav konter e banker, un eks konteri prim. Il esav ipse president de Institutad Novyorkik de Konti e semtempe de Bank Unionik Parsimoniik (Union Dime Savings Bank).



Charles Ezra Sprague esav suportator multe aktiv favoru movasion de lingu internasional e il laborav ferve pro Volapük. Il esav konosed bene mersiasonu “Handbook Of Volapük” – libr prim, kel instru Volapük profesione in lingu anglik. Libr esav publiked in anu 1888. Ekstr Volapük, sinior Sprague partisipav et in movasion pro reform de lingu anglik. Charles Ezra Sprague moriav in 1912, sie grandfilio Lyon Spague de Camp esav autor famos de libri in sient –fiksion e fantasi.



Spokil

Spokil es lingu internasional kreed per doktor fransian Adolphe Nicolas in anu 1887 u 1890, regrete it es nefasil a dikar serte, in kel eks ist du anui it esav konstrued, kause fonti varios indik no el sem anu. Doktor Nicolas domisilav in urbet fransian La Bourboule, komense il esav Volapükist, ma posteriore il resolvav proponar sue lingu propr. Il presentav Spokil multe presise in libr grand ko titul: “Spokil. Langue international. Grammaire, exercices, les deux dictionnaires.” Libr esav skribed in lingu fransik e publiked in Paris in 1904. Spokil no es fasil a aprender, speciale kausu fakt, ke mayoritet de paroli es konstrued sekuantu prinsip “a priori” e negligante ke ili seku sistem logikal, ili es nefasile memoriabl. In interlinguistik Spokil aparten a tale nomed “lingui Volapükatr”, ma person, kel konos bene Volapük ordinare no potes komprender teksti skribed in Spokil, speciale kausu sie paroli nerekonosabl. In anu 1907 in Paris, doktor Nicolas esav un eks personi, keli presentav sue lingui a Komitet de Delegasion pro Adoptasion de Lingu Internasional. Lingu no esav aksepted per Komitet e pobreve interes in it disparav. Sitempe in anu 2010 mi av kreed retpagin dediked speciale a Spokil ko presentasion detalos de sie gramatik. E siloke mi fasi presentasion plu brev:

- Alfabet de Spelin av 5 vokali e 16 konsonanti.

Vokali es : **a, e, i, o, u**

Konsonanti es: **b, g, d, v, j, z, r, m,
p, k, t, f, h, s, l, n**

h es pronunsed kuale “sh” in anglik

j es pronunsed kuale “j” fransik u son in parol anglik “measure”

Aksent kad su silab preultim in paroli, keli es finied per vokal,
e su silab ultim in paroli, keli es finied per liter “l”.

- Pronomi personal:

mi (mi); **ti** (vo); **el** (il); **ella** (illa); **il** (it);
ni (noi); **vi** (voi); **ellos** (ili); **ellas** (ilai); **li** (ili, on)

- Adyektivi posesiv:

mio (mie); **tio** (votr); **sio** (sie);
nio (nostr); **vio** (vostr); **lio** (lor)

- Numri:

| | | | | |
|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| bal - 1 | gel - 2 | dil - 3 | vol - 4 | mul - 5 |
| fal - 6 | tel - 7 | kil - 8 | pol - 9 | nul - 0 |

47 - **votel** 60 - **fanul** 433 - **vodidil**

● Verbi:

Mi parl Spokil – **Mi espai Spokil.**
Mi espe lai Spokil.

Mi parlav Spokil – **Mi espei Spokil**
Mi espe lei Spokil.

Mi parlero Spokil – **Mi espoi Spokil.**
Mi espe loi Spokil.

Mi parlerio Spokil – **Mi espui Spokil.**
Mi espe lui Spokil.

Mi av parled – **Mi espizai.**
Mi espe lizai.

Spokil es parled – **Spokil vai espeno.**

Ke Spokil es parled! – **Spokil espezai! (espe lezai)!**

● Substantivi (eksempl):

tren - **stragga**

kelkun tren (sert tren) – **ne stragga**

sert treni – **nes stragga**

tren (konosed) – **le stragga**

treni (konosed) – **les stragga**

treni - **straggas**

● Adyektivi:

abo - alt

abimo - plu alt

le abimo - leplu alt

Tekst in Spokil (Pater Noster)

**Mael nio, kui vai o les zeal:
Aepseno lezai tio mita.
Veze lezai tio tsaeleda.
Feleno lezai tio bela,
Uti o zeal, itu o geol.
Demai da ni zaiu nio braima ulliozo.
E sbilai da ni nios gelena,
Uti ni itu sbilai da gelenelas nio.
E no apidai ni o fismena,
Stu nibai ni i le sfail.**

On potes trovar informasioni plu mult su mie pagin di Spokil:
<http://sites.google.com/site/miespaispokil/>



Frasi varios in notr lingu

Lauda diurn sole vespre.
No eks omni lign on fasi violi.
Plu bon es parol afabl ka kek agreabl.
Parlasion grand, ma volu minim.
In un sak du kati, sempre mordi e krati.
No mont veni a mont, ma hom a hom.
Es plu bon reandar ka perdar via.
Diurn seku diurn, ma no es simil.
Sine mon no anda a urb.
Noi laboram e esperam!



VOK NEUTRAL numr 4 yuli-august 2010, Tokyo
P.M.I.N. (Propagasion Modern de Idiom Neutral)